

دستورالعمل بازدید و تفرج در مناطق تحت مدیریت و حساس ساحلی و دریایی

مقدمه:

به استناد ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و آیین نامه اجرایی ماده یاد شده همچنین توسعه فرهنگ گردشگری و استفاده از مواهب طبیعی سواحل و دریاهاى کشور این دستورالعمل پیشنهاد می گردد.

اهداف دستورالعمل:

۱. آموزش و ارتقای سطح فرهنگ محیط زیستی در حوزه دریایی کشور
۲. ارتقای سطح کیفی و کمی حفاظت، استفاده و بهره برداری پایدار از مناطق تحت مدیریت سازمان محیط زیست و مناطق حساس ساحلی و دریایی
۳. جلب مشارکت آحاد مردم و خصوصاً جوامع محلی به امر حفاظت و مدیریت مناطق تحت مدیریت و حساس ساحلی_دریایی
۴. جلب مشارکت علاقه مندان و دوست داران محیط زیست دریایی در امر حفاظت و بهسازی محیط زیست دریایی
۵. ایجاد بازار کار و اشتغال برای جوامع محلی و علاقه مندان محیط زیست دریایی
۶. استفاده از پتانسیل مناطق در جهت گذران اوقات فراغت در محیطهای بکر و مفرح ساحلی- دریایی

ماده ۱- تعاریف:

- ۱.۱. **مناطق:** منظور مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست (موضوع بند الف ماده ۳ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست) و حساس ساحلی- دریایی (موضوع آیین نامه اجرایی بند الف ماده ۶۷ قانون برنامه چهارم توسعه) می باشد.
- ۱.۲. **بازدید کننده:** عبارت است از افرادی که به منظور گذران اوقات فراغت، تفریح، گردشگری و بهره برداری بصری از مناظر طبیعی و یا پژوهشی مطابق با ضوابط سازمان حفاظت محیط زیست وارد منطقه می گردد.
- ۱.۳. **سازمان:** منظور سازمان حفاظت محیط زیست و ادارات کل استانهای ساحلی می باشد.
- ۱.۴. **جوامع محلی و بومی:** عبارت است از ساکنان حاشیه و یا داخل مرز مناطق تحت مدیریت و یا حساس ساحلی و همسایگان بلافصل بوده که از لحاظ فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی ذینفع بوده و امرار معاش می کنند.

ماده ۲- اصول کلی بازدید از مناطق:

- ۲.۱. رعایت کلیه قوانین و مقررات سازمان در مناطق برای بازدید کننده الزامی است.
- ۲.۲. رعایت اصل مشارکت جوامع محلی و بومی در فعالیت های طبیعت گردی و زیست محیطی.
- ۲.۳. استفاده از مواهب زیست محیطی مناطق.

- ۲,۴. آشنایی بازدیدکنندگان با کارکردهای اکولوژیک مناطق و تأثیر آن بر جوامع محلی و بومی.
- ۲,۵. رعایت تعادل بین حجم و نوع فعالیت های پیش بینی شده با توان اکولوژیک مناطق.
- ۲,۶. رعایت سقف تعداد بازدیدکنندگان بر اساس ظرفیت قابل تحمل مناطق.
- ۲,۷. نظارت کامل بر فرآیند انجام بازدید از مناطق به منظور جلوگیری از ایجاد تغییرات فاحش در محیط و یا به حداقل رساندن تغییرات.
- ۲,۸. ورود بازدید کنندگان به مناطق منحصرا خارج از فصول تولیدمثل آبیان، پرندگان، حیوانات و به طور کل حیات وحش می باشد.

ماده ۳- شرایط بازدید از مناطق:

- ۳,۱. بازدید از زون تفرج مناطق (زون های ۳ و ۴) صورت پذیرد.
- ۳,۲. واگذاری عرصه مناطق به بازدید کننده ممنوع می باشد.
- ۳,۳. بازدید کننده به هیچ وجه مجاز به وارد نمودن موجودات زنده و غیر زنده اعم از گونه های گیاهی و جانوری به مناطق نمی باشد.
- ۳,۴. بازدید کننده به هیچ وجه مجاز به جمع آوری، انتقال و خارج نمودن موجودات زنده و غیرزنده اعم از گونه های جانوری، گیاهی، سنگواره ها و فسیل ها از مناطق نمی باشد.
- تبصره: «جمع آوری نمونه برای فعالیت های پژوهشی با موافقت سازمان بلامانع می باشد.»**
- ۳,۵. تأمین سلامت و امنیت بازدید کننده در طول اقامت بر عهده بازدید کننده است.
- ۳,۶. بازدید کننده می بایست قبل از ورود به مناطق، مراتب را کتبا به مدیریت منطقه اعلام و پس از کسب اجازه اقدام نماید.

تبصره: «در مکاتبه می بایست مدت زمان اقامت، زمان ورود و خروج، مکان های مورد بازدید، وسایل و لوازم همراه، تعداد افراد، مسیر حرکت، دلایل بازدید از منطقه و مشخصات دیگر از جمله میزان یا تعداد نمونه مورد نیاز جهت فعالیت های پژوهشی را قید نمایند.»

- ۳,۷. بازدید برای ساکنین بومی محل در محل های مجاز بلامانع می باشد.
- ۳,۸. استفاده از قایق های تندرو و جت اسکی در مناطق ممنوع می باشد.
- ۳,۹. لنگر انداختن در زیستگاه های مرجانی ممنوع می باشد.
- تبصره: «سازمان در تمامی مناطق مرجانی کشور لنگرگاه های مشخص ایجاد می نماید.»**
- ۳,۱۰. غواصی در زیستگاه های مرجانی مستلزم رعایت ضوابطی است که در محل به شیوه مقتضی به اطلاع بازدید کننده خواهد رسید.
- ۳,۱۱. تخلیه هرگونه مواد زاید اعم از مایع، جامد و گاز در مناطق ممنوع می باشد.
- ۳,۱۲. غذا دادن به حیوانات، آبیان و ... در مناطق ممنوع می باشد.

- ۳,۱۳. همراه داشتن هر گونه ادوات صید و شکار در مناطق ممنوع می باشد.
- ۳,۱۴. انجام هرگونه مانور نظامی در مناطق ممنوع می باشد.
- ۳,۱۵. استفاده از نورهای مصنوعی با شدت زیاد (بیش از لامپ ۱۰۰ وات) در مناطق هنگام شب ممنوع می باشد.

تبصره: «استفاده از هرگونه نور مصنوعی در مناطق تخم گذاری لاک پشتان دریایی در فصل تخم گذاری ممنوع می باشد. این ممنوعیت شامل حال وسایط نقلیه خشکی رو، شناورها و قایق های موتوری نیز می گردد.»

۳,۱۶. ورود حیوانات دست آموز، خانگی و اهلی به مناطق ممنوع می باشد.

تبصره: «ورود حیوانات آموزش دیده جهت همراهی افراد معلول، امداد و نجات و ... با اعلام قبلی به سازمان بلامانع می باشد.»

۳,۱۷. برگزاری مسابقات ورزشی قایقرانی، جت اسکی و ... در مناطق ممنوع می باشد.

۳,۱۸. ورود وسایط نقلیه به مناطق تخم گذاری لاک پشتان دریایی در تمام فصول ممنوع می باشد.

تبصره ۱: «مشاهده تخم گذاری لاک پشتان و خروج نوزادان از لانه می بایست با هماهنگی و نظارت کامل سازمان صورت پذیرد.»

تبصره ۲: «استفاده از وسایط نقلیه فقط در جاده های اصلی که مورد تردد عموم است مجاز می باشد.»

۳,۱۹. محل های اقامت توسط سازمان تعیین و نحوه نمونه برداری مجاز به شیوه مقتضی به اطلاع بازدید کنندگان خواهد رسید. بدین ترتیب اقامت در مناطق خارج از محل های در نظر گرفته شده ممنوع می باشد.

ماده ۴- تعهدات سازمان:

- ۴,۱. نقشه و طرح های تفصیلی شامل زون بندی مناطق را تهیه نماید.
- ۴,۲. تمامی مناطق حساس ساحلی- دریایی کشور را شناسایی و به صورت نقشه ارائه نماید.
- ۴,۳. دستورالعمل تهیه شده به همراه نقشه مسیرهای طولانی را قبل از ورود بازدید کنندگان، جهت اطلاع در اختیار آنان قرار دهد.
- ۴,۴. هنگام ورود بازدید کنندگان نسبت به ارائه خدمات کارشناسی و نصب تابلوهای اطلاع رسانی اقدام نماید.
- ۴,۵. استفاده از افراد بومی به عنوان راهنما در فرآیند بازدید در اولویت قرار خواهد گرفت.
- ۴,۶. ورود و خروج و جزییات بازدید در دفتری که به همین منظور تهیه خواهد شد، ثبت و گزارش خواهد شد.

- ۴,۷. نسبت به تعیین توان اکولوژیک و قابل تحمل مناطق و مشخص ساختن زمان بازدید و تعداد بازدید کنندگان براساس نتایج مطالعات صورت پذیرفته اقدام می نماید.
- ۴,۸. سالیانه تعرفه بازدید از مناطق تحت مدیریت ساحلی_دریایی و دیگر مناطق مشمول این دستورالعمل را مشخص نماید.
- ۴,۹. بخشی از تعرفه مذکور را جهت تشویق مشارکت همه جانبه افراد بومی هزینه یا به عنوان حق الزحمه مشارکت به ایشان پرداخت نماید.